

Příloha k protokolu o SZ č. ....

Student/-ka: **Bc. Pavel Žak**

Vysoká škola: .
Filozofická fakulta Jihočeské univerzity

Aprobace:
Bohemistika

Ústav:
Ústav českého jazyka a literatury

Recenzent d. p. * /
prof. PhDr. Dalibor Tureček, Csc.

Datum odevzdání posudku:
13. 6. 2014

Vedoucí d. p. */
Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Modifikace, nebo polemika? Parnasistní satira Svatopluka Čecha

.....
(téma)

Pavel Žak ve své diplomové práci navázal na předchozí výzkum obrozenské satiry provedený v rámci bakalářského studia. Svoji pozornost zaměřil ke stejnému tématu, ovšem časově se posunul do druhé poloviny 19. století a omezil se pouze na jednoho autora, jímž je Svatopluk Čech. Čech je známým tvůrcem satirických próz spjatých s legendární postavou Matěje Broučka, jež Pavel Žak samozřejmě neopomíjí, kromě nich však zahrnuje i básnické skladby *Hanuman*, *Šotek* a poněkud překvapivě, avšak na základě odůvodněných argumentů alegorický epos *Evropa*. Přehled Čechovy satiry tím sice zdaleka nevyčerpal, kromě uvedených titulů by připadala v úvahu také básnická díla *Petrklíče* (1883), *Kratochvilná historie o ptáku Velikánu Velikánoviči* (1888), případně by bylo možné dokladovat satiru jako určitý literární postup v Čechových četných humoreskách nebo románu *Kandidát nesmrtelnosti* (knižně 1884). Zvolený výběr textů nicméně vytváří dostatečně reprezentativní průřez Čechovou satirickou tvorbou a ukotvuje ji od jejích počátků po stěžejní díla, takže absenci ostatní tvorby lze autorovi odpustit.

Nutno podotknout, že autor neusiloval o přesné vymezení žánru satiry na základě Čechových prací, ale o sledování určitých textových strategií příslušných satire, respektive se pokusil o analýzu prostředků a postupů produkujících satirickou funkci děl. Nadto se mu zdařilo nalézt společný stylový moment, k němuž bylo možné jednotlivé tituly upnout – tím je parnasismus. Autor se tu však musel vyrovnat s faktem, že tento pojem není v současné

literární vědě příliš vžitý a odborná literatura je poměrně skrovného rozsahu. Velmi užitečným se mu proto stal rukopis připravované monografie *Český a slovenský literární parnasismus* poskytnutý s laskavým svolením hlavních autorů D. Turečka a A. Hamana. Pavel Žak tak mohl zvolené téma začlenit do aktuálního badatelského kontextu a opřít se o zde přítomné studie týkající se mimo jiné i Čechovy poezie (konkrétně eposu *Dagmar*). Je nutno vyzdvihnout, že Pavel Žak je v přejímání nových literárněvědných konceptů značně invenční a dokáže jejich postuláty nejen samostatně aplikovat na zkoumaný materiál, ale vhodně je i přetvářet ve vztahu k sledovaným textům. Autor práce předně dokázal postihnout napětí vznikající mezi obvyklými principy satiry a parnasistním diskursem. Proti prostě sdělnému jazyku založeném na snadno čitelné hře významů tu totiž stojí efektní jazyková forma působící dojmem rozbujnělé malebnosti a dekorativnosti, proti snaze vyjádřit živý, kritický a útočný vztah k současnému životu konstituuje parnasismus fiktivní „říše krásy“ zcela odtržené od skutečného světa. Pavel Žak velmi poutavě ukazuje, že díla Svatopluka Čecha neslučitelnost parnasismu a satiry řešila různými způsoby, parnasismus se v textech mohl projevit jako dominantní tvůrčí postup, prostřednictvím typické obraznosti či rétoriky se mísit s jinými literárními postupy (např. realistickými), nebo se dokonce stát samotným předmětem satiry.

Není příliš věcí, které bychom mohli práci vytknout. Pavel Žak dokázal soustředit adekvátní (a dodojme i obtížně dostupnou) primární i sekundární literaturu k tématu, přesvědčivě zanalyzovat vybraná díla a vřadit je do aktuálního uměleckého i obecně literárního kontextu. Podle mého soudu text překračuje běžné požadavky kladené na tento typ školních prací a její výsledky by měly být, jistě ještě v upravené a dopracované formě, alespoň částečně publikovány.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

.....
podpis recenzenta diplomové práce

V Č. Budějovicích, dne 10. 6. 2014

